

af beskaffenhet som denna torde mera afseende böra fästas vid innevånarnes i orten billiga önskan och anspråk på bekvämlighet än på en förespeglad besparing, som indragning af ett landshöfdinge-embete möjligen skulle kunna medföra.

Af sålunda anförda skäl får Utskottet hemställa:

att Herr Friherre Tamms berörda motion icke måtte af Kam-
maren bifallas.

Stockholm den 16 Februari 1870.

På Utskottets vägnar:

Laur. Öhlin.

N:o 4.

Ank. till Riksd. Kansli d. 19 Febr. 1870, kl. 10 f. m.

Andra Kammarens Fjerde Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 4, i anledning af väckt motion om förbud för landthandlare att idka handel med vissa varor.

Uti en inom Andra Kammarerna af Herr *J. Englander* (under N:o 177) väckt motion har motionären på anförda skäl yrkat: "att landthandlare måtte, inom bestämd tid, förbjudas att idka handel med andra varor än dem, som i 1846 års författning dem tillåtas, samt att derjemte dem måtte särskildt förbjudas, vid äfventyr af handelsrättighetens förlust, icke blott att befatta sig med handel af spritvaror, vin, öl och porter, utan äfven att vid handelns idkande utan betalning utdela dylika varor."

Den af motionären antydda Handelsordningen af den 22 December 1846 stadgade, att en hvar välrejdad Svensk medborgare, som fullgjort vissa därför bestämda villkor,

egde rätt att, tre mil från närmaste stad, i öppen salubod å landet idka handel med alla slags inhemska varor, undantagandes krut, gifter, apoteksvaror och spritdrycker. Likaledes egde landthandlare enligt berörda förordning tillstånd att försälja vissa i förordningen särskildt specificerade utländska varor.

Hvad nu först inskränknigen att få idka handel med vissa utländska varor beträffar, så torde det vara vanskligt och nära på omöjligt att i någon författning på förhand bestämma allmänhetens behof af dylika varor. Af denna anledning och då stora skäl förefinnas att icke frångå de friare och sundare grundsatser, som om utbyte och arbete gjort sig gällande i Kongl. Förordningen af den 18 Juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet; så anser Utskottet sig icke kunna förorda en återgång till de bestämmelser Handelsordningen af 1846 i detta hänseende innehåller.

Motionärens särskilda förslag, att landthandlare måtte förbjudas försälja spritvaror eller dem utan betalning utdela, finner Utskottet visserligen tänkvärdt; men för den händelse att utförligare och strängare föreskrifter i nu gällande bestämmelser i fråga om tillverkning och försäljning af bränvin eller andra brända eller distillerade spirituösa drycker skulle vara af behofvet påkallade, så vidtager och föreslår nog det Utskott, som tillkommer behandla dylika frågor, häri nödiga rättelser, hvarigenom sedligheten befrämjas, ordningen betryggas.

I afseende å förslaget att äfven andra icke spirituösa drycker jemväl måtte till försäljning i handelsbod å landet förbjudas; så får Utskottet, med hänvisning till hvad Kongl. Förordningen af den 7 December 1866 härom bestämmer, uttala den mening, att, om nämnde förordning blott tillämpas och rätt handhafves, torde de af motionären befarade olägenheterna kunna hämmas. Att för öfrigt vidtaga en förändring uti en så nyligen påbjuden förordning, hvars verkningar man icke ännu känner, torde icke vara rådligt.

Genom borttagandet af handelsboks vitsord, genom bildandet af så kallade konsumtionsföreningar, hvilka hafva folkets så väl moraliska som ekonomiska förbättring till föremål, genom att på upplysningens och öfvertygelsens väg utbreda sunda och sanna grundsatser om huru det tillkommer hvar och en att iakttaga sparsamhet torde det ändamål motionären åsyftar lämpligast vinnas; och får Utskottet med anledning häraf vördsammast hemställa,

att Herr Englanders motion icke må till någon Kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 16 Februari 1870.

På Utskottets vägnar:

Laur. Öhlin.